

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Ceva despre starea noastră materială.

Am avut un an extraordinar de rău din cauza secetei din vara trecută. N'am avut nutreț îndestulitor, și cei mai mulți a trebuit să-și vândă vaca cu lapte, să-și lase copiii de post și jugul fără boi încă din toamnă.

Suntem în toiul iernei și puținul nutreț ce l'am avut e pe sfârșite. Cu toată crutarea și împărțirea ce am făcut până aci cu nutrețul avut, ni-e teamă, că nu vom reșbi să eșim bine până în primăvară, dacă eara va fi lungă. Pe lângă răul acesta mai ales în părțile Ardealului mai este o altă calamitate sau un alt rău și mai mare. Nu s'a făcut nici cucruzul. Din puținele bucate ce am putut strînge abea ne-a ajuns până acum; dar' lipsa cea mare de cucuruz se va simți mai tare de aci înainte spre primăvară!

Cine-l va ajutara pe bietul Ro-

FOIȚĂ

GRATULARE DE ANUL NOU

„BUNULUI ECONOM“.

Ah tu „Bunule Econom“!
In veci să fi mare Domn!
Sportăscăți brazdele tale!
Să rodească roada mare!
Preste întreaga românime!
Ca tin' să nu fie nime!
Mândru înflorind prosperând
Pe românii deșteptând!
Anul nou în fericire
Să trăești cu 'ndestulire!

Pavel Monea,
preot ort. rom.

mân în anul acesta atât de slab? Guvernul? Comitatul?

E drept că guvernul țării s'a îngrijit ca să nu fie foamete, și a cumpărat multe bucate din străinătate pe cari le va împărți la impulsul său în toate părțile țării, așa pe cum se va cere trebuința în fie-care comitat. Dară noi nu suntem mulțumiți cu aceasta, căci ni-e teamă că tocmai cei mai săraci nu vor putea fi ajutamați în deajuns, fiind lipsele multe.

Și oare noi ca Români atât să fim de slabi și atât de săraci, încât să nu ne știm ajutara în re, noi și fără de ajutorul guvernului? de lipsă?

La această întrebare merită să stăm puțin și să ne ocupăm cu ea, fiindcă nu numai cei străini, ci și dintre ai noștri spun unii și alții, că Românii sunt un popor sărac.

Și dacă îi întrebi care este cauza sărăciei, îți răspund cam așa:

Românii sunt săraci pentru-că până mai eri-alaltăeri au fost iobagi și clăcași, și astăzi deși sunt liberi în felul cum sunt — tot nu se pot lăuda cu vre-o bună stare materială fiind că îi impe-

Pățaniele multcercatei Griselde.

1. Moșia marchizului Valter, personalitatea lui, antipatia către însurătoare.

În țeara Piemontului, care se află în Italia la poalele unui munte înalt se întinde o moșă boerească cu orașe înfloritoare și multe sate frumoase. Boierul, carele a fost cel dintâiu stăpân al acestei moșii frumoase, în limba țerei aceleia numit marchiz sau marchion, se cheama Valter. Acest domn avea statură înaltă și pe lângă ce că era înzestrat cu năravuri bune și cu o minte ageră era și tinăr și frumos. El iubea vânătoarea mai pe sus de toate și din cauza aceasta nu mai îngrijea de administrația (ocârmuirea) țerei sale. Pe lângă aceasta n'avea nici poftă să se însoare, nu că doară s'ar fi legat înaintea lui Dumnezeu

decă de a-se înavuți neștiința; lipsa comerțului și a industriei îl ține pe român la sapă de lemn, nu-i permit să dispună de acelea mijloace materiale, fără de care nici înaintarea în cultură nu se poate ajunge. Așa este!

Și dacă vrea cine-va să se convingă despre aceasta n'are decât să meargă pe satele ce-va mai îndepărtate dela orașe, și să se convinge îndată vîzînd și azi destule locuințe miserabile, curți și grădini neîngrădite, vite puține și degenerare, mîncare rea, pungă goală, datorii, execuțiuni pentru dare etc.

Nici în orașe nu stăm așa de sple n di-l după-cum ne închipuim, căci deși avem câte-va bănci mai mărișoare totuși suntem departe de a ne putea afirma față de alte nații, și aici afară de câți-va funcționari de bancă, advocați, avem încă prea puțini meseriași și comercianți. Starea lor materială încă nu e din cele mai de laudă, ba putem zice că lasă mult de dorit. Nu-i mirare dacă în această stare încă tot nu putem înainta și ținea concurență cu alte nații pe calea progresului în cultură.

În locul dintâiu sufăr școalele din

să nu se însoare nici odată, ci fiindcă iubia libertatea peste măsură și voia să fie neatârnat de nime, ci să fie domn de sine, de aceea nici nu cugeta la însurătoare. De câte ori i vorbea amicii sei de însurătoare totdeauna le răspundea astfel: »Nu voi să-mi vînd libertatea și să-mi iau stăpîna în casă. Cât timp sunt holteiu fac ce voiesc; dacă mă voi însura a trebui să fac adeseori și pe voia femeii mele; la dincontră ține-mi-te la vrajbă și ceartă în casă și apoi să t ferească Dumnezeu de femeia busumflată«.

2. Supușii marchizului îi roagă să se însoare.

E bine! dar' supușilor lui nu le venia aceasta la socoteală, ei doriau din adîncul inimii lor, ca stăpînul lor să se însoare să poată avea moștenitori, cari să-i stăpînească întinsele sale bunuri. — De aceea fruntașii țerișoare, amintite să sfătuiră între sine cum

causa sărăciei poporului. Comunele noastre nu posed încă școli cum se cuvine să fie, nici învățători deplin calificați. Și dacă zici poporului să grijească mai mult pentru școală îți răspund că sunt săraci și n'au de unde da.

Sufere din cauza sărăciei și instrucțiunea mai înaltă. Mulți părinți n'au cu ce-și ținea copiii la școală pe lângă toată dragostea de carte. Puținele ajutoare ce se împart ca știpeții sunt prea neînsemnate pe lângă recerintele ce se ivesc și asociațiunile nu pot înainta din cauză că poporul n'are cu ce contribui al înmulțirea mai repede a fondurilor lor. Tot din lipsă materială se mai susține că nu înaintăm nici în literatură și științe. Să scriu cărți, publicul însă nu le cumpără; se scot jurnale de tot felul, foarte ieftine, și totuși prea puțini le abonează, chiar nici preoții! Toți sunt la una când e vorba a nu da.

Dar' se întorcem foaia și se cercetăm puțin și alte neajunsuri. Spre exemplu, sătenii pe unele locuri de săraci ce sunt șed zile întregi prin birturi fără lucru; nevestele și fetele lor se îmbracă cu mătăsuri și papuci cu lac.

Orășenilor de asemenea le place a-și petrece mai bine prin birturi, decât la biserică, mai bine prin cafenele la jocuri de cărți și biliard, decât acasă în familie ori la prieteni și conoșcuți.

Așadară pe deoparte sărăcie și pe de altă parte lux și îmbuibare! Ce e aceasta?

să facă și să direagă numai să înduplece pe stăpânul lor să se însoare. Așa dar' într-o dragă de zi se înfașară cu toții înaintea marchizului și cel mai cu vază și mai bun de gură dintre ei vorbi marchizului în modul acesta: »Mărite Doamne și Marchize! Buna-voința Măriei Tale cătră noi ne însuflă curajul a vorbi fără sfială ceea ce avem în cuget. Sperăm că nu ne veți lua în nume de rău căci cunoaștem pe deplin bunătatea inimii Domniei tale celei părintești. Suntem prea fericiți, căci avem un domn atât de bun, carele ne apără și ne scutește. Ne-am simțit însă și mai fericiți când te am putea avea pentru totdeauna în mijlocul nostru. Știm însă și aceea că aceasta este cu neputință. Dară am droi să fim supușii erezilor Domniei-tale născuți din sângele Domniei-tale. Stăpânul nostru este, ce e drept, încă tânăr de ani și plin de putere, dar' anii slăbesc, puterile din ce în ce mai tare până să mistuesc de tot. De aceea venim cu multă plecăciune a ne roga, să aibi grijă a lăsa moștenitori în-surându-te, ca astfel să poți viețui în veci prin moștenitori și să stăpânești țeara aceasta binecuvântată de Dumnezeu. Dacă vei

Noi știm că Românul se înduplește cu puțin, n'are pretensiuni mari și totuși să fie sărac?

Nu! Nu e sărac Românul, căci acela care se bucură de o față expresivă și sănătoasă ca și țeranul român nu poate fi sărac.

Starea materială a poporului capabil de muncă nu poate fi îngrijitoare, și poporul nostru are multă putere și forță în eul seu.

A sosit însă timpul suprem ca toți, fără deosebire: învățători, preoți, advocați, funcționari de bancă etc. să ne punem pe lucru și să regulăm modul de viață a poporului nostsu delatără așa ca să știe prețui timpul!

Să-l facem să lucreze mai mult și să-l desvătăm de a cerceta birturile și cărciumele!

Preoții, învățătorii și notarii comunali, sunt cei mai de aproape chemați de a se îngriji de îmbunătățirea stării materiale a poporului. Ei încă trebuie să cetească mai mult, să mediteze și să dea sfaturi susținând în fie-care comună câte o mică economie de model, fie și privată.

Școlile de repetiție să se valideze și în practică, mai cu numele pe hârtie!

Onoare excepțiilor! Avem și astfel de comune, unde preoții și învățătorii sunt la culmea chemării lor, și cu bucurie putem constata că în comunele lor starea materială a tuturor s'a îmbunătățit foarte mult.

asculta rugămintea noastră cea dreaptă, vom căuta pentru Maria-ta o domnișoară, care să se potrivească cu stăpânul nostru la neam la frumusețe și la virtuți.

3. Marchizul promite a să căsătorii.

Marchizul tăcu câteva timp și se cugetă la aceasta propunere. Deși i venia cu greu, totuși din iubire cătră supușii săi se hotărî a le împlini dorința. Dreptaceea zise în fine întorcându-se cătră vorbitor: »Iubiților mei pretinil Umilita voastră rugămintă mă face să vă fac pe voia și să îndeplinesc la ceea ce n'am cugetat nici odată. Imi propusesem adecă să-mi păstrez libertatea, care fiind căsătorit cu anevoiă să mai poate păstra; acum însă mă supun de bună voia dorinții supușilor mei ca să cunoască că-i iubesc și doresc a sta în fruntea lor ca un adevărat părinte. Pentru îngrijirea, ce o aveți a-mi căuta soție vă mulțămesc. Această osteneală o voi lua eu însumi asupra-mi având deplină încredințare că a Totputintele, dela care atârnă toată fericirea căsătorii, imi va da mână de ajutor. El imi va dărui o femeie, care nu va sta în calea fericirii noastre, nici a păcii sufletului

Înainte numai și în alte comune după exemplul cel bun a celor vrednici, și suntem siguri, că înaintarea noastră pe toate terenele va fi asigurată în timpul cel mai scurt.

Cât de bine ar prinde spre pildă și în anul acesta, dacă în fie-care comună doi sau trei fruntași sărăci să fie pus și șar să procure și asigurat pe consătenii lor ca să nu ducă lipsă în primăvară nici de nutreț nici de cucuruz. Dar' nici acum nui târziu.

Ajutați-vă înși-vă și Dumnezeu încă va ajuta!

Al XVI-lea

RAPORT GENERAL

al Comitetului central al »Reuniunii rom. de agricultură« din comitatul Sibiiului pentru anul 1903.

(Urmare)

Cultura poamelor.

Fideli principiului, că este mai consult a să cultiva în mare numai puține soiuri de poame alese din aceeași specie, în 1903 am dărui membrilor Reuniunii cu locuința în Fofeldea câte un altoi măr patul. La plantarea, făcută sub conducerea președintelui nostru în 5 Aprilie n. au asistat numeroși parochi, învățători și economi din localitate și din comunele învecinate în frunte cu protopresbiterul Nicolae Moldovan din Nocrich. Povețele teoretice și practice, date din acest privilegiu, au fost cu viu interes urmărite.

Cursul de altoit pomi pentru anul 1903 l'am ținut în comuna Orlat. Pe lângă presi-

meu, cară dorința voastră de a să asigura domnia familiei mele, să va împlini. Numai una pretind dela voi și aceasta să mi-o făgăduiți și să vă și țineți promisiunea: pe femeia, care mi-o voi alege de soție, să o onorați ca pe marchiza și doamna voastră și să ascultați de dânsa. Nime dintre voi să nu cărtiască asupra alegerei, ce o voi face, ci pe aceea, care să va însoți cu mine prin taina căsătoriei, să o onorați, ca când ar fi chiar fata unui principe roman și să o recunoașteți de stăpâna și doamna voastră!»

Auzind supușii aceste cuvinte să bucurară foarte și să învoiră cu propunerea domnului lor. Totdeodată să făgăduiră în mod sârbătoresc, că să vor supune femeii, pe care și o va alege de soție, și firear ea cum ar fi nu vor cărti nici nu să vor plânge de loc. După aceasta să despărțiră de marchizul și ducându-se acasă așteptau cu neastâmpăr, ce damă își va alege marchizul de nevastă.

(Va urma).

deputatul și secretariul Reuniunii și pe lângă membrii din comitetul central Dr. Ioan Stroia, protopresbiter în Seliște și Ioan Popescu, proprietar în Sibiel, la curs au participat mare mulțime de economiști din Orlat, Seliște, Gurariului etc., cum și elevii școlari, asistați de corpul învățătoresc din Orlat. S'au altoit de data aceasta un însemnat număr de meri, peri etc. și s'au ținut prelegeri despre cultura pomilor în genere și despre altoit în specie. La fine s'au distribuit în mod gratuit câteva sute pături cum și câteva unelte de altoit.

De altfel mai amintim, că am mai dăruit ceară și unelte de altoit și unor membri din Sibiel, Laz, Cacova și Mag.

La cererea noastră înaltul minister r. u. de agricultură ne-a pus la dispoziție spre împărțire 5000 meri, 5000 peri, 3000 pruni de Bistrița și 2000 cași, în total 15 mii pomi pături. Din acestia s'au dat mai multe sute pentru școala de pomi din Ludoșul-mare, Tălmăcel, Slemnic, Alamor, Gurariului, Șura-mare, Mohu, Seliște, Apoldul-inferior, Sibiiu suburbiului-inferior, Poplaca, Nucet, Cornățel, Boița, Cacova, Folfeldea, Nocrich, Orlat etc. cum și mai multor particulari. La împărțire au fost preferiți membrii Reuniunii noastre.

Aci este locul să amintim, că cuptorul nostru de uscat poame sistem »Cazenille«, zidit în Seliște, în toamna anului trecut a fost pus în serviciul populației sub conducerea fostului administrator al școlii economice practice de acolo, dl Constantin Băilă. După raportul acestuia în cuptor s'au uscat (copt) circa 460 ferdele prune și pere cum și mai multe ferdele legume. Rezultatul obținut a fost deplin satisfăcător. Ne nutrește speranța, că cultivătorii noștri de poame încetul cu încetul deprinde-se vor cu uscatul poamelor în cuptorul nostru, ce poate fi un bogat izvor de câștig.

Comitetul D-Voastre a insistat întotdeauna, ca economii noștri să se conformeze prescrierilor din art. de lege XII. ex. 894, privitoare la curățirea pomilor de omide și la stăpînire a marelor stricacioase grădnilor și pomilor, în același timp a atras atențiunea asupra cursurilor de instrucțiune pentru învățătorii aplicați de conducători ai școlilor de pomi.

Cu vie satisfacțiune constatăm, că mulțumită inițiativei luate de fruntașii comunei Porcești de a înființa un pomet în locul pădurei, ideia de a să alcătui în diferite comune pometuri ocupă tot mai mult teren. Încât pentru pometul din Porcești, în legătură cu istoricul descris în raportul nostru trecut, mai amintim, că în toamna anului trecut întreg teritoriul destinat pentru ogrăzi s'a măsurat și împărțit prin silvicultorul din Tălmăciu. Totodată comitetul a recomandat cu toată căldura rugarea adresată de primărie în minister pentru acordarea pomilor de lipsă.

Cultura nutreșurilor măiestrite și a altor plante.

Conform programului din trecut, comitetul D-Voastre a împărțit și în primăvara anului 1903 între membrii în mod gratuit

diferite soiuri de sămânțe de nutreșuri măiestrite, și anume: 80 chgr. sămânțe de trifoiu, 23 $\frac{1}{2}$ chgr. sămânță de napi de nutreș și 18 chgr. sămânțe de luțernă, al căror preț de cor. 200, s'au achitat din mijloacele Reuniunii. În scopul împărțirii la comitet au intrat 93 cereri, dela toți atâția membri, din 35 comune. Cererile considerate, au primit sămânțe membri cu locuința în Aciliu, Alțina, Apoldul-inf., Avrig, Bendorf, Boița, Brașov, Bungard, Cacova, Cornățel, Galeș, Gurariului, Ilimbav, Lancrăm, Ludoșul-mare, Nocrich, Nucet, Pianul-inf., Poiana, Poplaca, Racovița, Răhău, Rusciori, Săcel, Sebesel, Sebeșul-inf., Sebeșul-sup., Seliște, Sibiel, Sibiiu, Slemnic, Șura-mare, Tilișca, Topârcea și Vale.

Prin mijlocirea noastră au procurat diferite sămânțe mai bune și mai ieftine locuitorii din Blaj, Sebeșul-săsesc, Tâmpăhaza, Călnic, Căpâlnic-Mănăștur, Cojocna, Imbuz, Bojur, Rimnic-Sărat, Fărăgău, Borloveni-vechi, Alba-Iulia, Sângeorgiul-rom., Buzău-ung., Viștea-inf. Săsăuș, Rachția, Feldioara, (comit Solnoc-Dobâca), Vaidăig și Sanislau.

În legătură am adus la cunoștință publică îndatoririle proprietarilor de pământ și arăndatorilor de a stăpîni de pe întreaga posesiunea mărcinii s'arbesti înainte de a da în floare, hemeiul s'ebatic până la începutul lui Maiu, mătasa de trifoiu, îndată la ivirea ei, mai departe, că sămânța de trifoiu și luțernă nu este îngăduit să se pună în vânzare mai înainte de a fi temeinic curățită de mătăsă (toroțal).

În cauza vieritului, pe lângă că am publicat de cu vreme și avizele despre stopitul vielor contra »peronosporei viticole«, am atras luarea aminte asupra rescriptului ministerial în cauza transportării viței și altoilor de vițe de vie și a parilor de vie folosiți; asupra consemnării proprietarilor cu soiurile de struguri, ce-i pun toamna în vânzare; asupra faptului, că cei doi măestri de pivniță ambulanti din Buda-fok, au chemarea de a sta la dispoziția publicului în cauza manipularii etc. a vinului; în fine asupra rescriptului ministerial referitor la opreliștea și punerea în circulațiune a vinurilor artificiale și la dispozițiunea acelei legi, care prevede o pedepsă până la cor. 600 pentru cei cari pun în vânzare vin artificial, ear' pentru cei, cari înșiși introduc apă sau alte materii oprite în vin, privindu-se de preparatori (falsificători) ai vinului artificial, se vor pedepsi cu amendă până la cor. 600 în bani și pe deasupra cu închisoare până la 2 luni pe lângă confiscarea vinului preparat. Intre altele am recomandat broșura »Indreptar pentru manipularea rațională a vinului și a mustului«, ce se vinde pentru proprietarii mici cu 40 bani, cum și broșura noastră »Darea pe vinuri.«

(Va urma).

Brânza de Brie.

(Urmare și fine).

5. »Uscarea«. — N'am putut să arăt aci teoria fabricării brânzei moi rafinate: dar' e de nevoie să amintesc

că laptele încheat după zvântare, rămâne cu un lichid încărcat cu acid lactic împrăștiat și pe care mușcăiul care se va face la fața brânzei, are menirea de a distruge această aciditate, pentru a lăsa să se desvolte microbii și să coacă pasta.

Germeii acestei mușcăeli se găsesc pe zidurile brânzării.

După câte-va ore, după ce s'a adus brânza la locul unde trebuie să se uște, încep să se arate niște umflături. Dar' ele nu se pot vedea cu ochiul decât după patru zile.

Să formează la suprafața brânzei un puf moale albăstriu. În timpul cât stă spre uscare, când temperatura trebuie să fie 14—16°, tiparele sunt răsturnate în fie-care zi, schimbând de fie-care dată fața; în același timp tiparele sunt ridicate cu o treaptă.

După 8 zile, în general, praful albăstriu acoperă în întregime brânza; atunci e dusă la piață și vândută la neguțători, cari o coc, o rafinează și o vând în comerț în detaliu.

6. »Rafinarea«. — Brânza se păstrează în pivnițe sănătoase și uscate unde se rafinează; se răstoarnă des până când consistența și mirosul ei arată că este bună de pus în consumație.

Brânza nu tocmai bună se vinde după șase săptămâni, cea bună, după trei, patru și chiar șase luni.

Să poate conserva un an fără a se strica, ținând'o într'o atmosferă relativ uscată.

»Produce și preț«. — În mijlociu trebuie 10 litri de lapte spre a face brânză în stare albăstrie, al cărei preț, variază dela 1 fr. 50 — 2 fr. 80, în mod excepțional 3 franci.

Prețul mijlociu al produselor de bună calitate e cam de 2 fr. 50, ceea ce face ca prețul unui litru de lapte să fie 21 bani, fără a pune la socoteală valoarea zerului.

Comercianții cari rafinează brânza o vând cu 2 fr. 80 până la 3,20 la Melun; dar' ei exportă o mare parte și mai ales la Paris și în alte țeri, până și în Egipt, cu prețuri, probabil mult mai ridicate.

La Paris această brânză se vinde la câți-va neguțători în detaliu, a câtor-va cartiere bogate cam cu 2 fr. 50 o jumătate kgr.

Îmbunătățirile ce se pot aduce acestei industrii constă mai ales în o mai mare curățenie și regularitate în întrebuințarea chiagului; această din urmă condiție ne poate da un lapte încheat totdeauna uniform și prin urmare o dospire regulată; ar mai fi de dorit să se observe termometrul, acidimetrul și măsurile graduate pentru chiag, și să se observe mersul operației.

La lăptăria Periș de pe Domeniul Coroanei Cocioc, pe lângă celelalte brânzeturi se labricează și brânza Brie.

Eată cum se fabrică:

Să ia laptele proaspăt dela vaci și i-se dă o temperatură de 30° Celsius, apoi i-se adaugă chiag în așa proporțiune în cât se dureze 3—4 ore până ce laptele se fie complet încheagat. Spre a obține aceasta, la lăptăria Periș să dă 7—8 cm³ chiag lichid al d-rului Blumental din Berlin la 100 litri lapte.

Când laptele este încheagat se scoate din vasul în care s'a pus, cu o lingură de tablă anume, în forme care au un diametru de 40 cm., și o înălțime totală de 15 cm., și sunt făcute din 2 bucăți, partea de jos 8 1/2 cm., și a doua 6 1/2 cm., înaltă, având găuri pentru scurgerea zerului în diametru de 2 mm. Formele sunt așezate pe niște rețele de bețe (tăvi), spre a se înlesni scurgerea zerului, cari la rëndul lor stau pe capace de lemn și acestea pe mese. Camera în care stau formele are o temperatură de 16° — 18° cm.

După 12 ore laptele încheagat depus în forme (adecă brânza) trebuie să fie scurs deja într'atât ca să putem lua forma de deasupra și să întoarcem brânza pe partea cealaltă.

După 12 ore întoarcem din nou brânza și-i dăm sare pe suprafață, lucru ce'l facem după alte 12 ore pe partea cealaltă. De asemenea după alte 12 ore dăm sare pe părțile mărginașe. — După 3 sau 4 zile brânza trebuie să fie scursă complet și sărată. — De aci înainte începe perioada de fermentațiune.

Pentru această perioadă trebuie două camere sau pivnițe deosebite și anume una uscată cu mult aier și 11—12° c. temperatura și alta umedă cu o temperatură de 15—16° c.

În prima pivniță se pune brânza îndată după ce s'a scurs, adecă după a 4-a sau a 5-a zi dela fabricare și rămâne aci 3—4 zile cel mult, în care timp se întoarce de pe o parte pe alta la fie-care 12 sau 24 ore și se pune pe așternut uscat.

În intervalul acesta brânza începe a forma pe suprafață un mucigaiu alb foarte fin. Aceasta arată momentul când trebuie să se schimbe în a doua pivniță cu o temperatură de 15—16° c. și foarte umedă (90—95% umezeală). Îndată se observă o schimbare în culoarea mucigaiului care devine albastru și mai intens; car' după câteva zile acest mucigaiu devine roșu-gălbui. Până să ajungă la această stare îi trebuie 20—25 zile. Cu toate acestea el încă nu este de ajuns de făcut, adecă ajuns la maturitate, decât între 30—40 zile.

Când »Brie« este gata (copt) și-l tăiem cu cuțitul, massa trebuie să fie

compactă, de o culoare gălbuie deschisă, moale la apăsare cu degetul, fără să curgă dela sine.

De obicei se pune »Brie« se pune în vânzare după 25 zile.

Bucata întregă rotundă se taie în 12 bucăți tringhiulare (sectoare), și se împachetează în hârtie metalică (ștaniol) și apoi în cutii de lemn sau carton.

Intr'o roată întregă întră 22—24 litri lapte, sau 2 litri de fie-care bucătă triunghiulară, care cântăresc câte 280—300 grame.

(»Albina«.)

V. S. MOGA.

Dobitoacele cari nu trebuiesc ucise.

Câte din aceste mici fințe seucid fără nici un motiv oare care?

Pentru ce să ucidem Păiängenii aiurea de cât numai în locuințe, de oare-ce ei distrug muștele care ne supără?

Pentru ce să strivim cu piciorul sârmanul Greere precum și cărăbușul auriu care prin grădinele noastre stârpește omizile, melcișorii, găinușile mâncându-le?

Pentru ce să ucidem pacinicul Ceciliz (soiu de mic șapă orb), care ronțăie lăcustele?

Pentru ce să ucidem Cucul, a cărui hrană favorită este omida, care nu o putem atinge fără să simțim scârba?

Pentru ce să ucidem Cățărătoarea (Ciocănitătoarea) și să stricăm cuibul Pituliceii, cei mai mari dușmani ai viespelor.

Pentru ce să ucidem Vrăbiile sau Vraștii, cari mâncând puține boabe în lipsă de insecte, dar cari nimicesc atâtea insecte vătămătoare cerealelor?

Pentru ce să stricăm praful de pușcă contra Graurilor cari își petrec viața lor mâncând larve și puricând până și vitele noastre la pășunatul lor? (Este adevărat că ei mănâncă chiar și strugurii).

Pentru ce să prindem în capcană Pițigoii sau Țigleanul, căci fie-care păreche prinde cel puțin 120.000 viermișori și insecte ca să-și poată hrăni micuții lor?

Pentru ce să ucidem Broasca, care mănâncă melcișorii de prin grădini și ne stârpește furnicile?

Pentru ce să ucidem Buburuzul sau Boul Domnului, care se hrănește cu purcii plantelor?

Pentru ce să scăpăm viața la milioanele de țânțari, ucigând Rânduneaua de noapte, Papaluda sau cum o mai numesc unii Broasca sburătoare, și după alții în mod greșit Cap de capră?

Pentru ce să ucidem Lilieci, cari se războiesc cu fluturii de noapte și cu cărăbușii, ca și Rândunica în timpul zilei cu muștele?

Pentru ce să ucidem Chițorlanul (șoarecele cu botul ascuțit), care trăește cu viermii de pământ ca și șoa-recii cenușii cu grâul?

Pentru ce să zicem că Bufnița mănâncă porumbeii sau hulubii și puii de găină, de oare-ce aceasta nu e adevărat? Pentru ce s'o ucidem, pentru-că ea face treabă ca șapte sau opt pisici mâncând cel puțin 6000 șoareci pe an?

(»A. P. R.«)

I. Nic. Delaolt.

Răsboiul ruso-japonez.

Predarea Port-Arthurului.

Generalul Nogi anunță, că predarea Port-Arthurului e terminată. Japonezii au luat în primire: 59 fortificațiuni permanente, 546 tunuri (54 de calibru mare, 141 de calibru mijlociu și 343 de calibru mai mic), 82.670 grante, 3000 chilograme earbă de pușcă, 35.252 puști, 1920 cai, 4 vase de răsbaiu (»Sebastopol« nu, fiind total scufundat), 2 crucișătoare, 14 canoniere și distrugătoare de torpiloare, 10 vapoare și 35 vapoare mai mici, cari după reparaturi radicale vor putea fi folosite.

Ordinul de zi al Țarului.

Țarul a adresat armatei și flotei ruse următorul ordin de zi:

»Port-Arthur a căzut în mâna dușmanului, 11 luni a ținut lupta de apărare; lipsit de tot ajutorul, suferind fără cârtire asediul și chinurile morale, curajul eroic al Rușilor, sperând eliberarea cetății, a rezistat atacurilor furioase ale inamicului. Rusia plină de mândrie a privit faptele lor eroice, întregă lumea s'a închinat înaintea eroismului lor, dar șirele lor s'au rărit zi de zi, mijloacele de luptă au scăzut și ei au fost siliți să înceteze lupta eroică și să se supună puterii prea mari.

Dumnezeu să binecuvinte cenușa și memoria Rușilor, cari și-au pierdut viața la Port-Arthur. Au murit pentru cauza Rusiei, plini de dragoste cătră

Țară și patrie. Glorie celor rămași în viață; Dumnezeu să vindece ranele lor și să le dea putere și răbdare, ca să poată suporta încercările. *Dușmanul e îndrăzneț și tare*, dar Rusia e puternică, în istoria ei milenară au fost încercări și mai grele și pericole și mai mari și Rusia totdeauna a eșit întărită din luptă și cu putere nouă. *Nesuccesele noastre sunt mari*, dar deplângând perderile noastre să nu ne lăsăm turburați. *Rusia are încrederea, că nu peste mult va bate ora victoriei*. Rugați-vă lui Dumnezeu pentru flota și armata mea, ca în unire să putem înfrânge pe dușman. *Nicolae.*

NOUȚĂȚI

Spre știre. Nrii viitori ai acestei foi se vor expeda numai acelor onor. cetitori cari după primirea numărului 2 vor trimite abonamentul arătat în fruntea ei.

Rugăm deci pe toți sprijinitorii noștri să binevoiască a grăbi cu espedarea abonamentului, spre care scop alăturăm câte un asemnat, și să scrie pe cupon și numărul vechiu sub care li-s'a expedit până acum.

Abonenții noi să scrie adresa corect și să arate și posta ultimă.

Cei cari nu dispun momentan de prețul abonamentului și doresc să aibă foaia și mai departe, sunt rugați, a ne avisa despre aceasta prin o c r t ă postală ca să ne știm orienta la evidența adreselor.

În fine atragem atențiunea abonenților să păstreze toți numerii snguratici ai foi până la finea anului ca să se poată lega, fiindcă ei vor cuprinde multe învățături folositoare pentru popor, cari nici când nu-și vor pierde actualitatea ca și alte foi de conținut politic și cu felurite știri schimbăcioase.

Crăciunul săracilor în Sibiiu.

— 11 Ianuarie n.

Vineri, în ajunul Nașterii Domnului, localitățile »Reuniunii sodalilor din Sibiiu,« prefăcute în bogate magazii de vestminte, încălțăminte, albituri, cozonaci, zacharicale etc., au fost loc de întâlnire pentru aproape 300 săraci: învățăcei meseriași, copiii de școală, bărbați și femei, scăpătați.

Gazdele casei: comitetul reuniunii în frunte cu presidentul ei Victor Tordășianu, și cu un însămnat număr de membri ai despărțământului femeesc, au ținut să procure, celor pentru cari razele soarelui numai arare-ori transpiră căldura binefăcătoare, câteva momente de înălțare sufletească.

Când totul era arangiat, la ora 3 d. a. deschis-u-s'au ușile lăcașurilor și intrat'au săracii spre a primi din ceea-ce cu inimă darnică s'a adunat de la cei cu simțeminte de caritate.

Di Tordășianu în vorbirea sa aduce cuvinte de mulțămintă tuturor acelor cari au făcut posibil, ca Reuniunea să-și împlinescă această înaltă datorință

crestinească bine plăcută și oamenilor și lui Dzeu, ear' săracilor le pune la inimă să fie de a pururea cu recunoștință față de binefăcătorii lor. Se fie creștini buni, sânguincioși în lucrările lor și Dzeu bunul le va trimite pe înlocuitorii părinților celor orfani și pe cei cu daruri bogate, din cari să-și încălziască corpul și inima.

Trecând la împărțire constată, că pe banii încasați drept ajutoare s'au procurat înbrăcăminte nouă (roc, pantaloni, vestă, ghete și pălărie) pentru 12 elevi meseriași și 5 școlari, cum și rochițe, păpuși și cărpe de cap pentru 4 școlărițe de la cele 4 școale populare din loc.

Toți acestia primindu-și darurile au fost invitați a se presenta corporativ mâne zi la sf. biserică spre a aduce și în fața altariului rugăciuni pioase pentru binefăcătorii lor. Restul până la 200 săraci au fost împărțâșiți cu haine mult puțin folosite, cu pălării, căciule, cărpe de cap, rochițe, din cari multe noue. De data aceasta nimenea din cei de față n'a rămas nemiluit cu cât de cât, și astfel Reuniunea și bunii dăruitori pot avé mângăarea de a fi primit răsplata cea mai înaltă.

*

Noui școale de stat. În anul 1905 se vor înființa 123 școale primare noi de stat. Din aceste 6 se vor înființa în com. A adului, 2 în Caraș-Severin, 9 în com. Timiș, 3 în Torontal. Mai multe, adică 24 se vor înființa în comitatul Sătmăr și încă tot prin comune românești.

*

Fidanțare. Domnul Dr. Aurel Vlad, s'a fidanțat cu dșoara Anuța Adamovici din Bobalna. — Felicitările noastre!

*

Tinerimea școlară și adultă din Bințiinți, aranjază Duminecă, în 16/29 Ianuarie 1905 o producțiune teatrală împreunată cu dans în sala casinei din loc.

Program :

1. »Sgărcitul pocăit«, 2. »Eleana Cosănzana«. Incepitul la 1/3 8 ore seara.

A 16-a adunare generală a

»Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«.

Duminecă la 25 Decemvrie n. 1904 și-a ținut Reuniunea agricolă din Sibiiu adunarea sa generală în comuna Reciu (lângă Mercurea). Poporațiunea din comună și din comunele învecinate, lucru de sine înțeleș, a primit cu multă veselie știrea despre ținerrea acestei adunări, care se poate privi drept o întrunire agricolă, de cari de regulă în cursul iernei se țin, când economii, istoviți de lucru de peste vară și din toamnă, răgaz au să asculte cu liniște și fără oboseală sfaturile ce li-se dau.

Recenii noștri mândrii de cinstea, ce li-s'a dat, când comitetul central hotărîre a luat de a-i căuta, cum s'ar zice, acasă, au făcut mari pregătiri ca adunarea urme neperitoare să lase după sine și dela ea cu folos să se aleagă cu toții

La sosirea membrilor comitetului, reprezentați prin presidentul D. Comșa secretarul Vic. Tordășianu și membrul din comitet I. Chirca din Seliște, poporațiunea din comună, în frunte cu parochul Ignatie Filip, cu notarul Demetriu Muthiu și cu învățătorul Ioan Bêrsan, se găsea în capul satului, unde parochul I. Filip frumoase cuvinte de bineventare a rostit la adresa celor, cari pentru binele economului muncesc și jertfesc cea mai frumoasă parte a vieții lor. După răspunsul dat de presidentul Comșa ne-am întrunit în sfânta biserică, unde presidentul arătând scopurile, ce se urmăresc și unele din fapăturile săvîrșite de Reuniune, declară adunarea deschisă.

În conformitate cu programul adunării secretarul V. Tordășianu, schițează în liniamente generale vastul și bogatul raport, prezentat de comitet asupra lucrărilor îndeplinite în 1903 de reuniunea noastră agricolă, ce îmbrățișează aproape toți ramii de economie. Secretarul Tordășianu arată cum comitetul în 1903 daraveri a avut în 15 comune și anume în comuna Bradu, Poplaca, Sebeșul-inf., Apoldul-inf., Orlat, Gurariului, Cacova, Seliște, Galeș, Tilișca, Asiliu, Mag, Săcel, Sibiel, Vale, la întruniri agricole; în comuna Poiana, la prime esposiție de oi de prăsilă, în comuna Racovița la 13-a expoziție de vite (bovine) de prăsilă; în Fofeldea la plantarea altoilor (meri pătuli), dăruiți membrilor de acolo; în Orlat la cursul de altoit pomi, în Seliște în cauza școalei practice de economie, înființate acum sunt 2 ani și în comuna Porcești în cauza pomelui de înființat, în total în 20 comune. În afară de acestea legături s'au susținut cu aproape toate comunele din comitat parte prin împărțirea de semințe din nutrețuri măestrite în 85 comune, parte prin împărțirea a 15 mii pomi pădureți cum și prin sfaturi etc., date pe cale ziaristică și la conveniri din Sibiiu.

Resultatele, la care au ajuns Reuniunea noastră agricolă în scurt timp de 16 ani ai existenței sale, sunt de natură de-a desvolta în economii noștri încredere față de conducătorii ei și în consecunță a-i face primitori de sfaturile, ce li-se dau. Credem a împlini un act de plăcută datorință dacă recunoștința ne-o arătăm și pe această cale față de întreg comitetul Reuniunii, condus de aproape zece ani de actualul president D. Comșa, de cassarul

Petru Ciora, care de 16 ani ocupă acest post împreună cu multe și grele afaceri și față de secretarul ei Vic. Tordășianu, care de peste 14 ani și în timpuri bune și și viforoase pentru Reuniune, stă neclintit la postul său.

Și raportul anului 1903, asemenea celor de pe ani premergători, se poate privi drept o reoglindare a mersului afacerilor economice din comitat.

Cele 11 însoțiri de credit sătești sistem »Raiffeisen«, de a pururea cu pietate vor fi față de introducătorul lor la noi, mult regretatul director Dr. A. Brote, care în mână ne-a lăsat opul lui »Raiffeisen«, despre felul alcătuirii și conducerii acestor însoțiri. Tovărășiile agricole propriu zise și tovrășirile frunțașilor din diferite comune pentru procurarea de mașini și unelte economice, răspândirea culturii trifoiului, lucernei, a napilor și a altor plante, cultura mai în mare a pomilor, apoi însuflețirea dată prin arangiarea celor 13 esposiții de bovine, 3 de poame, 1 de oi și 1 industrială, în mare parte inițiate încă sub conducerea primului president Eugen Brote și continuate de urmașii sei, sunt lucruri din cari poporațiunea noastră folos au avut și folos are.

Stând astfel lucrul nu e mirare, că Reuniunea numără 734 membri din 79 comune din comitat și alte câte-va afară de comitat. Anul 1903 cu toate consecvențele marelui esposiții industriale din 1902, se numără între anii epocali ai Reuniunii.

Adunarea luând raportul la cunoștință delegă pe membrii Ignatie Filip (Reciu), Aurel Muntean și parochul Ioan Muthiu (Cărpeneș) pentru censurarea socotelilor.

Intr'aceia presidentul Comșa ține un discurs instructiv despre cultura nutrețurilor și a viilor, la care iau parte diferiți frunțași.

Comisiunea de revisiune terminându-și lucrările, prin raportul său dl Muntean propune și adunarea aproabă rațiociniile pro 1903 și încuviințează budgetul pro 1905.

În conformitate cu punctul 4 din program secretarul Tordășianu face istoricul însoțirilor de credit sătești sistem »Raiffeisen«, arată foloasele ce le au societarii dela acestea, schițează mersul însoțirilor alcătuite de Reuniune și drept încheierea recomandă a se alcătui și în Reciu o asemenea însoțire, lucru ce ființă va lua mai ales după-ace harnicul notar dl Muthiu espusuși a ve-

derile ce le are asupra conducerii dă-raverilor din comună prin frunțașii ei, în cari are toată încrederea.

Drept punct ultim presidentul propune primirea demisiei date în zilele ultime de trei vrednici membri ai comitetului cu locuința în Seliște, anume dl Petru Dragits prim-pretor, dl Ioan Stroia, protopresbiter și Ioan Chirca, pomolog, în locul cărora alesu-sau prof. seminarial dl Vasile Stan și secretarul »Asociațiunii« dl Lăpădat, ear' domnul Dragits a fost reales.

Presidentul mulțumind pentru con-lucrare declară adunarea încheiată. La masa bogată, din casele părintelui Filip, întrunitune-am cu toții, unde în fră-țească dragoste am petrecut după obo-sitoarea muncă de peste 4 ore.

• Binevoitor •

CARE LECTURĂ ESTE MAI POTRITĂ

PENTRU
COPII NOSTRI

Amicul Tinerimei, revistă scrisă anume pentru nobil s'na caracterului tinerilor.

Este în anul al doilea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe s'ert de an numai 2 lei, anual lei 8.

Nr. 1 al anului al III-lea apare la 15 Ianuarie 1905.

Abonați deci copii D-Voastră la

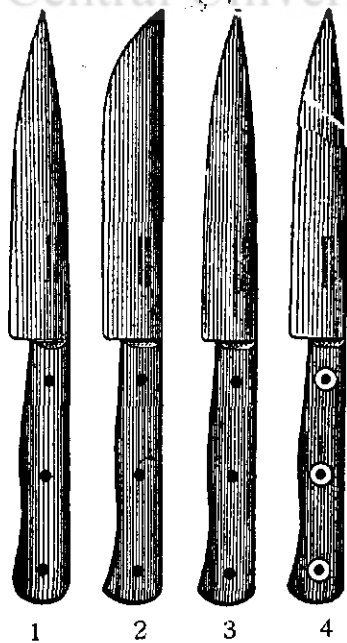
AMICUL TINERIMEI

Singura și întâia revistă pentru tinerime ce apare la Tîngul-Jiulu' sub direcțiunea D-l I. Moisi, directorul gimnasiului din T.-Jiu cu concursul mai multor profesori și oameni de litere și știință.

Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părinți doresc ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinstiți. Instrucțiunea singură nu e de ajuns pentru copiii; trebuie tot odată să li se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în tot deauna timpul necesar a se ocupa mai de aproape de copiii lor. Din această cauză mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părinții ar găsi mijloace de a preveni relele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor.

În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oameni de bine că *lectura bună, aleasă și potrivită cu mintea tinerilor este,*

Cuțite de bucătărie

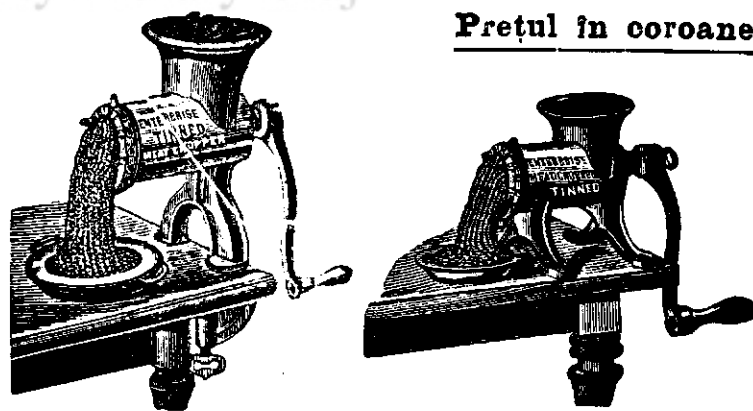

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21 cm.
Fig. 1	Cor. —	—72	—86
Fig. 2	> —56	—68	—80
Fig. 3	> —58	—68	—80
Fig. 4	> —64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Pretul în coroane.

	R	RR	S	SS	U	UU	T cu roată de învîrtit
taie într'o minută chil.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 buc.	Cor. 5-20	7-20	8-40	8-10	11-80	15-10	29-50
Cuțitul singur	> —70	—80	1-10	1-10	1-30	1-30	1-60
Discul gaurei singur	Cor. 1—	1-35	1-50	1-50	2-80	2-80	4-20

Carol F. Jickeli, Sibiu.
(Nagy-Szeben.)

2-52

(141)

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(139)

52-52

mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat, Herder, a zis: »a-deseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață.» Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvolte în copii lor încă de timpuriu gustul de citire și a le da în mâni cărți bune. Morala unui popor — a spus un filosof francez — atiră de calitatea celor ce citește.

O astfel de lectură aleasă se găsește în »**Amicul Tinerimei.**»

≡ CONCURS. ≡

Pentru ocuparea unui post de practicant la Cassa de păstrare reu-niune în Săliște, comitatul Sibiu, se scrie prin aceasta concurs cu termenul de **15 Februarie 1905 st. n.**

Reflectanții la acest post, carele va fi dotat cu un salariu anual de **720 coroane**, au să documenteze absolvirea unei școli comerciale, cu examen de maturitate.

Cei cu praxă în afaceri de bancă vor fi preferiți.

Săliște, în 18 Ianuarie 1905.

1-2

Direcțiunea.

≡ Se caută ≡

un învățacel din familie bună care a absolvat 2 clase gimnasionale și care se cunoaște limba germană și maghiară.

Ofertele a se adresa la prăvălia de băcănie și manufactură

Ilie Floașiu

Mercurea (Szeben-Szerdahely).

CUMPENE

pentru **comerțiu, industrie** și **economie** solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare

I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
42-52 ilustrat gratuit și francat.

Pentru 5 coroane

trimite 4½ chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, reședă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de **4%**

dela institutele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate, până la ¼ a valorii realităților intabulate la locul I. și II. cu amortisare dela 15—65 ani.

Credit personal! Pentru preoți, militari oficanți de stat și privați, negustori, industriași, cu și fără

giranti pe termen de 1—15 ani; **acurateță, coulanterie și discrețiune.**

Convertirea de datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opinii tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249)

Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 17-26

MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körut 32.
(Firmă improtocolată judecătorește).

ATELIERUL

de fotografie **ADLER**

— în Orăștie, strada apei Nr. 31 —

(ângă școala civilă de fete.)

Deoarece doresc a-mi aduna un tablou de copii, prin aceasta rog frumos pe onor. public să aibă bunătate a aduce în atelierul meu sus amintit, care este bine încălzit ori-ce fel de copii mici spre a-i fotografia.

Pentru astfel de fotografii nu iau taxe.

Cu toată stima

Adler Arthur,
photograf.

Crucea sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împreju-
vindecă boale vechi

(190)

de 20

47-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, furturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceala la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischios, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normă a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețese cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeschi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estime.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de case de fer și oțel

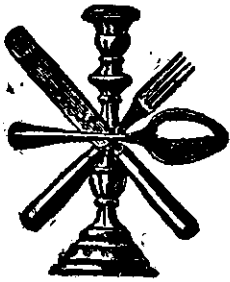
alui

(195) **R. ÖSZY** (52-52)
Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. — Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de
estime din magazinul meu, peste mē-
sură asortat, *mărfurile mele de
argint de Mexico* renumite și plă-
cute prețutindenea pentru bunătatea
lor excelentă și anume: 6 bucați cu-
pițe de masă de argint de Mexico,
6 buc. furculițe de argint de Mexico,
6 buc. linguri de argint de Mexico,
12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cupițe pentru dessert, 6 buc.
excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de
Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos
lapte, 2 bucați sfesnice de masă elegante, pentru salon.

46 buc. laolaltă **fl. 6-50.**
numai

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, *în dar*
o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12½ klg.
și care funcționează corect, despre ce ofer deplină garanță.
Cumpănă o primește cumpărătorul absolut gratis.
Argintul de Mexico este un metal absolut alb (și în-
launtru), pentru a cărui durabilitate și excelentă calitate
ofer *garanță pe 25 ani*. Expedarea se face trimițând
suma înainte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic
și o cumpănă de casă, gratuită.

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 19-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta vin-
lângă garanță: reuma,
insomnia, epilepsia, ner-
tit, clorosi, durerea de
tență, influență, precu n
nervi. Bolnavul cel-ce

decă și recreează pe
asthma (respirația grea),
vositatea, lipsa de ape-
dinti, migrena, impo-
și tot felul de boale de
nu se poate vindeca în
decurs de 44 zile, îi întoarcem banii imediat. Celui-ce nu-i
mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu; căci sunt
convins despre efectul sigur al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor. || Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi
la boale de nervi cronice.

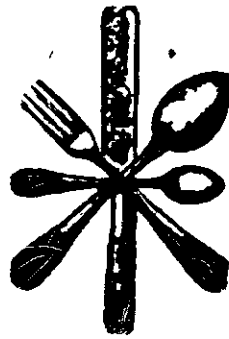
a se folosi
la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și stăinătate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 19-52
Budapesta, VIII., Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocazională!

32 bucați numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt incre-
dințat să vind marfa acesteia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucați linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțițe din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat
laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucați cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înlocuște cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Aufferberg's Centrale**

(226) 52-52

Budapesta VI., Strada Profeta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură
cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese
și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5-10 ani

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofițeri,
credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.

(230) „**PECUNIA**” întreprindere de credit, 52-52
Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru
luminarea chililor, treptelor, ambitelor
și localităților laterale.

Pentru ofițeri la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,

mori, pivnițe și deposite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe pro-
prietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți suă și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 filei
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227)

Se trimit cu rambursă de

52-52

Stabilimental Central alni **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Profeta 5.